

Példa a tanulási portfólióra

*John Dewey a híres pedagógus szerint nem a tapasztalatokból tanulunk.
Hanem a tapasztalatok tudatos feldolgozásából.*

A portfólió szinte végtelen számú variációban létezik, lényegében minden egyes portfólió különbözik a többitől, hiszen az egyedi fejlődést mutatja be. Éppen ezért az alábbi példa csak ötletadó, a képzés és a portfólió készítés konkrét céljainak függvényében szabadon alakítható, bővíthető.

Egy szakácsnak tanuló személy hosszú szakmai gyakorlaton vesz részt. A küldő szervezet tanárával előzetesen megbeszéli a portfóliót készítésének céljait. Az elsődleges cél, hogy maga is áttekinthesse, milyen módon szerzi meg az ismereteket, és hogy tudatosítsa, szakmájában számtalan olyan helyzet adódik, amelyeknek tudatos használatával rengeteg új ismerethez juthat, kompetenciái fejlődnek. Az általa készítendő portfólió tehát a tanulási folyamat bemutatását, utólagos elemzését, ugyanakkor azonban a saját maga számára történő tudatosítását szolgálja.

Maga a portfólió egy olyan (bármilyen egyszerű) mappa, amely lehetővé teszi a tematikus felosztást (előre kialakított, feliratozott "fülekkel" jelöli ki, hogy milyen témákban kell majd a készítőjének dokumentumokat gyűjtenie, illetve létrehoznia. Hogy a tanuló nagyobb kedvvel dolgozzon a saját portfóliójával, érdemes arra biztatni, hogy külső megjelenésében is tegye azt egyedivé (rá jellemzővé).

Az első fejezetében ("Én" vagy "Magamról" vagy "**Bemutakozás**" címmel) a tanuló saját magát mutatja be (név, életkor, milyen intézményben ilyen tanulmányokat folytat, és magának kell megfogalmaznia, hogy hol tart a szakma elsajátításában. Megfogalmazhatja saját erősségeit (amiben jó), és azokat a tanulással kapcsolatos tulajdonságait, amikben úgy érzi, törekednie kell a fejlődésre (például nehezen képes megjegyezni a szóban elhangzó feladatok részleteit).

A második fejezetben (célok) azt is le kell írnia, hogy az adott szakmai gyakorlat keretében milyen **célokat** kíván elérni, mire törekszik, mire fog különösen figyelni. Azt is megfogalmazhatja, hogy vannak-e olyan saját egyéni céljai, amelyek a küldő intézmény által megfogalmazott tanulási célokon túlmutatnak (például szeretne az adott külföldi országban megismerkedni szakmabeliekkel, vagy információkat gyűjteni a munkavállalás feltételeiről, esetleg a környezet részleteit fotókon kívánja megörökíteni, és itthoni tanuló társainak bemutatni, vagy felkeresni egy olyan helyet, ami régóta érdekli, esetleg megkóstolni ismeretlen, egzotikus ételeket).¹

---

¹ Attól függően, hogy a tanulótól milyen mértékben várható el, hogy részletező, nyelvileg helyes módon a saját szavaival fogalmazza meg a fentieket, vagy inkább csak a kulcsszavak tudatossá tétele az elvárható, az egyes témák esetében sablonok is készíthetők, amelyek csak rövid, néhány szavas választ igényelnek a tanuló részéről.

A harmadik fejezet egyfajta tömörített napló arról, hogy milyen fontos **események** történtek a szakmai gyakorlat időtartama alatt. A szakmai események és az egyéb személyes történések egyaránt helyük van a portfólióban. Érdeemes biztatni a diákokat, hogy képekkel is dokumentálják, illusztrálják az eseményeket, és a képekhez fűzzenek magyarázatot (például egy-egy szokatlan ételkészítési módszerről, eszközökről, az elkészült ételekről, híres éttermekről, a konyhában dolgozók öltözetéről, és a helyi szokásokról. Ennek révén tudatosabbá válhat a megfigyelés, és a láttottak értelmezése, feldolgozása. A képek a későbbi beszámolókhhoz is fontos segítséget nyújtanak.

Elért eredmények. A tanuló (ugyancsak képekkel) bemutathatja, hogy milyen ételek elkészítésében vett részt, vagy melyeket készített el önállóan, és különleges recepteket is beleírhat a portfóliójába.

A **környezetről**, az adott városról, vidékről, országról, az általa meglátogatott intézményekről is készíthet leírást, rövid értékelő ismertetést, megfogalmazva, hogy milyen szempontból voltak fontosak a saját szakmai fejlődése szempontjából. A közeli gasztronómiai vagy bormúzeum, a régi céhek házai, egy beszélgetés a helyi emberekkel, éttermi vendégekkel, séfekkel, bármi szolgálhat új tudások, felismerések, motivációk forrásául.

A **tanultakról** (elért tanulási eredményekről) szóló következő fejezetben azt kell megfogalmaznia a tanulónak, hogy a kitűzött célokat elérte-e, illetve milyen mértékben valósult meg a szakmai gyakorlat haszna. Mi okozott nehézséget, miben nem sikerült a kitűzött célt elérni (és annak mi az oka). Ez lényegében önértékelés, ami jó kiindulópontja lehet a későbbi, tanárok által végzett értékelésnek.

A digitális portfólió olyan megvalósítása a portfólió módszernek, amely a technika kínálta többlet lehetőségekkel gazdagítja ezt a fejlesztő eszközt. A digitális forma lehetővé teszi például a több szereplővel való megosztást, akár már a készítés folyamata alatt, illetve azt, hogy egy távol lévő értékelővel is megbeszélhesse a tanuló annak tartalmát. A portfólió digitalizálásának is számos módja van, sok szoftver készült már, és sok projekt foglalkozott a pedagógiai hasznosíthatóságával.